

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
 Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
 Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
 („Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
 Ide küldendők a hirdetések, mindenemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
 valamint a reklamatiok.
 Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.
 Az országos gazdatanács első ülése.
 Mikor vágjuk le a rozst? Ferenczi Ferencz.
 Baromfi tenyésztésünk és a kiállítás. Murányi József.
 Fák és diszbokrok új nedv körforgása. Szász Lajos.
 Az állatok iránti kötelességről. De Gerando Antonia.
 Elismerő irat.
 Egyleti élet.
 Az erdélyi gazd. egylet állatkiállítási szakosztálya jun. 30-án tartott ülése.
 Kormányintézkedés.
 Felhívás eladó európai fajtaú szőlő-vesszők bejelentése érdekében.
 Szakirodalom,
 A ló és tenyésztése.
 Vegyesek.
 A vetések állása. — A filloxera életmódja. — Fontos találmány. — Új rovarirtó szer. — Vályu malacok részére. — A napraforgó mint baromfi takarmány. — A tenyészlovak kedvezményes szállítása.
 Piaczi értesítő.

Előfizetési felhívás.

A második félév kezdetén kérjük lapunk t. pártolóit, hogy előfizetéseiket megújítani és lapunkat ismeretkörükben ajánlani s részére újabb pártolókat szerezni sziveskedjenek.

Lapunk gyakorlati irányára, szelleme- és tartalmával általános elismerést vivott ki magának és még hazánk legtávolabbi pontjain is figyelmet keltett, tehát a pártolásra hova-tovább jobban érdemessé teszi magát; a szerkesztőség és kiadóhivatal pedig nem kimél sem fáradságot, sem áldozatot, hogy azt valóban kiérdemelje.

A folyó évben már eddig is olyan kiváló becsü eredeti dolgozatokat közölt, a melyek a gyakorló gazdára nélkülözhetlenek gazdasága fejlesztése és jobb jövedelmeztetése tekintetéből.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

A folyó évben eddig megjelent összes számok is készletben vannak és egész évre szóló új előfizetőinknek szintén megküldetnek.

Mutatvány példányokat, egy hónapon át, készséggel és ingyen küldünk.

Kiváló tisztelettel
 az „Erdélyi Gazda“
 szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az országos gazdatanács első ülése.

I.

(A minister megnyitó beszéde.)

Fethlen András gróf földmivelésügyi minister az ujonnan létesített országos gazdatanács tagjait június 23-án délután 4 órára hivta össze első ülésre, melyet a következő beszéddel nyitott meg:

Tisztelt uraim! Mindenek előtt fogadják köszönetemet, hogy meghívásomra szivesek voltak ilyen szép számmal ide eljönni.

Élénken éreztem annak szükségét, hogy szakértő, magas nivón álló és ennek megfelelő tekintélyvel bíró testülettel való közvetlen érintkezés útján legyen képes azon fontos kérdéseket előkészíteni, melyek tárczám köréhez tartoznak, mert azt hiszem, hogy ez a mód a legalkalmasabb arra, hogy a hivatott közvélemény retortáján szűrődjenek át a kormányának intencziói és intézkedései. Ezért láttam szükségesnek — és azt hiszem, a következő meg fogja mutatni, hogy az intézmény beválik — ezen átalom összealkott országos gazdatanácsot és azt hiszem, hogy a t. gazdatanács első tanácskozása tárgyához méltó a mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló előttünk levő törvényjavaslat, a melynek alapját képező viszonyok törvényhozási szabályozása, hogy mily ehető szükségét képez, azt épen ezen körben teljesen felesleges volna fejtegetni és épen ezért ettől el is tekintek.

A mit már ezuttal röviden jelezni vagyok bátor, ez az, hogy bár a különböző javaslatok, melyek ezen kérdés megoldását célozták, egészükben véve célszerűeknek voltak mondhatók, kötelességemnek tartottam legjobb tudomásom szerint ezen kérdés megoldásánál akként járni el, hogy a ministerium szakközvegeinek utasításul adtam röviden a következőket: dolgoztassék át a már korábban meg volt mezőrendőrségi törvényjavaslat aképpen, hogy lehetőleg az eddigi beosztás, az eddigi elvek tartassanak fenn, de oly módon, hogy a törvényben csak a főbb irányelvek vétessenek fel és figyelem fordítottassék különösen arra, hogy az országnak nagyon különböző viszonyu vidékei vannak, oly vidékei, a melyeknek a fejlődési képessége is teljesen különböző és így egy oly törvény, a mely talán a jövőre számítva, elébe vágna a viszonyoknak, mégis oly nehézséget idézne elő és az átmeneti időt oly hosszúra nyujtaná, hogy legalább helyenkint komoly bajokat szülne, sőt az ezen komoly bajok körül helyenkint érdekeltnek talán oly

oppozíciót fejtenének ki, és méltán ezen törvény ellen, a mely az annyira szükséges törvény meghozatalát általában nehezítené. Másfelől rendkívül érdekes, szép és jogos tere az autonomikus életnek az, hogy a törvény által megállapított keretben a helyi viszonyoknak megfelelő alkalmazása, a törvényhatósági vagy községi szabályrendeletek útján vitessenek keresztül.

E szerint ezen törvényjavaslat fő vezér eszméje az, hogy a törvényben a főbb elvek állapittassanak meg, a melyeknek keretében aztán a törvényhatóságok és részben a községek is szabályrendeletek által eszközöljék megfelelően a részletes szabályozást. A másik vezérelv az, hogy szem előtt tartassék mindenütt a magasabb kultúra és a törvényben nemcsak indirekt utalás legyen arra, hanem előny is adassék annak, a ki a magasabb kulturára szándékozik áttérni. Végre hangsúlyoztam azt, hogy igen kívánatos és szükséges a gyakorlati irány és a mennyiben lehetséges, a népeletben, a viszonyokban gyökeredző gyakorlati kérdéseknek megoldása. A részletekre természetesen nem terjeszkedem ki.

Végre megérintem mint napi kérdést és mint a tárgygyal összefüggő igen fontos kérdést, a melyet ugyanegy törvényjavaslatban, vagy esetleg megosztva külön lehet megoldani, az érdekképviseletnek a kérdését. Ez illetékes körben, közelebbről, igen beható tárgyalásban részesült. Erre nézve is czélszerűnek láttam azt az irányt adoptálni, a mely, mint látom, megfelel az ország közvéleményének.

Ezek azon irányelvek, a melyeknek világánál ezen előadói tervezet elkészült. Mielőtt azonban erre nézve végleg határoznék, szükségesnek láttam a t. országos gazdatanács véleményét kikérni és ezért kérem, méltóztassanak a tárggyhoz behatóan hozzá szólni, még pedig azt hiszem, hogy a vita czélszerűen fog akként haladni, ha azon kérdésekre méltóztatnak felelni, vajjon az, a mit ezen előadói javaslat tartalmaz, elégséges-e, azaz felöleli-e mindazokat a kérdéseket, a melyeket tárgyalni kell, nem megy-e tulságosan a részletekbe, illetőleg nem tartalmaz-e többet, mint a mennyit tartalmaznia kell és vajjon esetleg a rokon kérdéseknek a megoldása egyidejűleg, de talán ettől elkülönítve külön törvényekben foglalhat-e helyet.

Ezeket előre bocsátva, van szerencsém az ülést megnyitni és felkérni a t. tagokat, méltóztassanak a kérdéshez általánosságban hozzá szólni.

Mindenemű
 műtrágya.

A magas kormány kezdeményezésre folytán alapított
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MŰTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitaláló minőségű műtrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindenemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet-tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
 salak.

Mikor vágjuk le a rozstot?*)

Kísérleti terüni bizottságának egyik tagja 1890-ben, azon tapasztalati tényből kiindulva, hogy a buza aratásának legjobb ideje a sárga vagy vörös érés, felhívta a bizottság figyelmét egy oly irányú kísérlet végrehajtására, mely megállapítaná azt, hogy mily érési fok mellett lesz legjobb a rozstot levágni. Habár az eddigi ismeretek alapján eleve feltételezhető volt, hogy a rozstot éppen úgy mint a buza s a többi szalmás gabonafélék is, a sárga vagy vörös érésnél vágva, adják a legjobb minőségű terményt, mindazonáltal, miután magára a rozstot nézve, hasonló irányú kísérlet nem áll a szakirodalomban rendelkezésre, érdekesnek látszott egy ily irányú kísérlet végrehajtása. E kísérlet eredménye az 1890-iki évkönyvben már röviden közölve lett, s azt bizonyította, hogy a rozstot is legcélszerűbb a vörös vagy sárga érés időszakában levágni. Jelen évi kísérletünk szélesebb alapon, ugyanezen célból hajtatott végre, hogy így több s különböző évi kísérletnek hasonló végeredményei annál megbízhatóbbak legyenek. Kísérletünk céljából a gazdaság VI-ik táblájának keleti oldalán 80 ölnyi területet jelöltünk ki s ezt négy egyenlő részre osztván 20—20 öles parcellákat alakítottunk s mindegyik parcellára nézve gyakorlati és elméleti alapon állapítottuk meg az érettségnek különböző fokait s ezen érettségi fokok beálltával vágtuk le különböző időközökben az egyes parcellákat.

Az első parcelláról levágtuk a rozstot június hó 23-án. A rozst szalmája még ebben az időben teljesen zöld volt, kivéve az alsó két bütyök közötti részletet (*internodium*), mely a sűrű vetés alján, a kisebb mérvű légáramlat és a csekély foku fény miatt, a vetés növekedtével ugyis halvány sárgás színt kezd hamar öltetni. A levelek lemezeinek nagy része az egész szár hosszában el van száradva; az alsók a beárnyékolás folytán ezen időben beálló természetes elhalás következtében; a felsők pedig az egész június hó első felében (23-ig) uralkodott nedves meleg időjárás miatt fellépett rozstda és penészgombák pusztítása folytán. A levélhüvelyek az egész szár mentén, ezen időben még teljesen zöldek. A polyvák sárgás zöldek. A magnak csira felőli harmada teljesen zöld, hátsó két harmada sárgás zöld, a magbarázda setét zöld. Ezen időszakban tehát a *chlorophyl* a mag héjának 3-ik rétegében nagy mennyiségben van jelen. A mag melső és hátsó végén a szőrök erősen szembe tűnnek.

Ujjunk közé helyezve a magot, úgy hogy csirafelől harmada ujjaink közül kiérjen, gyenge nyomásra, kezdetben átlátszó sűrű nyálkás nedv s rá mindjárt a csira nyomul ki. A mag könnyen hajlítható és ujjak között könnyen szétnyomható; állománya tészta, melytől elkülönül még mindig a fent említett átlátszó sűrű enyvszerű nedv. A magvak ezen időszakban tehát a zöldérés (*grünreife*) vagy jobban mondva a tejes érés időszakában vannak. A mag állománya azonban nem képez oly tejszerű nedvet soha, mint ezt a buzánál látjuk hasonló időszakában az érésnek. A magvak ezen érési fok mellett, a polyvák közül nehezen fejthetők ki.

A II-ik parcellát június hó 30-án délután vágattuk le, nyolcz nappal az első parcella után.

Normális időjárás mellett nem szükséges ennyi idő, hogy a gabona a tejes éréséből a sárga- vagy vörös érésbe átmenjen, átmegegy rendes időjárás mellett 3—4 nap alatt is, de az idén a naponkinti kisebb-nagyobb esők s a folytonos borult időjárás az érés haladását nagymértékben hátráltatták. Ezen időszakban a szalma szívós még, színe sárgászöld messziről tekintve az egész vetést: a sárga szín tűnik uralkodó színeként fel. A bütykökön (*nodium*) mindinkább kezd a barna szín uralkodni, a levelek teljesen, a levélhüvelyek közül az alsók elszáradtak, a felső két levélhüvely még szívós, szalmasárga. A szem, a polyvák közül kezek között dörzsölve könnyen

hull ki, színe sárga; egyeseknél a csirával elmentett oldalon, kezd előtérbe nyomulni a szürkés szín. A szemek az ujjak között hajlítva eltörnek, a törési lap érdes s felülete nedves. A magbarázda még zöld. A mag végein levő szőrök kevésbé feltűnők. A mag egész állománya nedvvel átitatva, a körmök, de az ujjhegyek között is szétnyomható s a viaszhoz hasonlóan alakítható. A mint a fenti jelekből látjuk, rozstunk ezen időben a sárga- vagy vörös érés időszakában van.

A III-ik parcella levágtatott július hó 4-én reggel. Ezen időszakban a szalma, levelek és levélhüvelyek teljesen ki vannak száradva. A szár szívóssága nagy mértékben csökkent, ujjak között összenyomva sercegés között meghasadoz, színe halvány sárga, bütykei megbarnultak, melyek közül az alsó két bütyök teljesen ki van száradva és barnább a többinél, a felsők világosabbak és nedvességgel teltek. A kalász polyvái fehér színűek, teljesen kiszáradtak, közöttük a magvak lazán állanak s kezek közötti dörzsölés közben könnyen kihullanak. A magvak színe, az érett rozst jellemző színe, a szürke színt öltötte fel egész felületén. A mag csira felőli vége őszeszáradva éles, de nem szuró hegyben végződik; a magbarázda kevésbé feltűnő s a barázdaér szintén felvette a mag általános színe. A mag ujjak és körmök között többé szét nem nyomható, hanem hajlva törik, törési lapja lisztes. A mint e jelekből látjuk, rozstunk ebben az esetben a tejes érés időszakában van.

A IV-ik parcella a folytonosan borult s részben esős időjárás következtében, sok ideig meg volt állapodva s csak július hó 16-án érte el a tulérétt állapotot, mely nap reggelén levágtatott. Ezen időszakban a szalma teljesen száraz, hajlítva könnyen eltörik, színe, különösen a sok eső miatt, barnás sárga. A szemek a kalászban igen lazán állanak, kis rázásra is könnyen kihullanak, kezek közötti dörzsölésre azonnal kiperlegnek. A mag színe tömegben is barnább mint az előbbi érési időszakoké; egyes szemek teljesen, másoknak csira felőli végök barna. Általában minden szemnek csira felőli vége nagyon kiszáradt s ebből kifolyólag a szemnek ezen vége éles, szuró hegyben végződik, mi a tulérétt rozstnak egyik ismertető jele. Az epidermis, dacára a magvak teltségének, apró egymással fekvő szabálytalan ráncokban felvált, az alatta fekvő rétegektől, a szemek legnagyobb részénél s így a szemek ráncos felületet mutatnak. Ezen ráncos kinézésnek azonban jó részben az időjárás is oka lehetett, a mennyiben a teljes érési időszaktól tizenkét esővel váltakozó nap telvén el a tulérés beálltáig, ez az időjárás az idén nagymértékben elősegítette a tulérésnél úgy is ráncosodásra hajló epidermis felválását. Ezen időszakban a világosabb színű magvak epidermisén élénken áttűnik a keményítő, ezért az egész magnak színe bágyadt; míg a teljes érésnél a keményítőt kevésbé, a viasz vagy sárga érésnél éppen nem látjuk áttűnni, hanem az állomány jegezes szerkezete miatt, a mag felületén fénylőbb a színezet. A szem törési lapja lisztes, élénk fehér, míg a teljes és vörös érésnél a jegecesség miatt halványabb, szürke árnyalattal fehér, tehát ezeknél a törési lap nem oly lisztes. A mint az elősoroltakból látjuk, ezen parcella termése a tulérés időszakában volt.

Ha ezen négy érési időszakot növényéleti alapon vizsgáljuk a fejlődő magon azt találjuk, hogy a tejes érés időszakában a mag *endospermje*, a nagymérvű keményítő bevándorlás következtében a buzánál sűrű tejállományu, míg a rozstnál az endosperm inkább tészta ebben az időszakban, mely tészta állományu endospermtől a mag csira felőli végén elkülönül azon enyvszerű nedv, melyet fenebb a tejes érés időszakánál felemlítettünk. Hogy a rozst tejes érési időszakában nem mutat oly tejnemű állományt, mint a buza, arra nézve sem az irodalomban nem találtunk magyarázatot sem magunk nem tettünk még eléggé beható kísérletet, de azt hiszük nem járunk messze a valótól, ha azt tesszük fel, hogy a cukoroldat alakjában vándorló keményítő a rozst endosperm sejtjeiben sokkal rövi-

debb idő alatt alakul át szilárd keményítővé, mint a buzánál s így tejnemű anyagot nem alkothat, hanem a cukoroldatban levő fölös víz elkülönülve, lassu elpárolgásnak lesz alávetve a mag melső felében, míg a buzánál a fölös víz nem különül el, hanem a cukoroldatnak lassu keményítővé vállása közben párolog el. Ezen időszakban a mag szövetei nagy mennyiségű nedvvel vannak átitatva, a tápanyag vándorlás és lerakódás igen nagy mérvű. A sejt állományából anyagcsere folytán, ezen időszakban kezdenek kivállani a keményítő szemcsék s folyton növekedve, a viaszérés beálltáig az endosperm sejtjeit nagyrésztben kitöltik. Hogy az anyagvándorlás és lerakódás a tejes érés időszakában igen nagy, meggyőző módon bizonyítja a durva kísérlet, midőn tejes érésben levő gabonát vágunk le és hasonlítunk össze vörös vagy sárga érésben levő és kiszáradt gabonával. A tejes érésben vágott gabona szemei száradás után, a szerint a mint korábban vagy később vágtuk, jobban vagy kevésbé, de minden esetben összezugorodnak, jelétül annak, hogy az endosperm sejtjeiben keményítő lerakódás és a siker rétegben a légeny tartalma tápanyagok elkülönülése még nem fejeztetett be; míg ellenben a viaszérésben vágott gabona szemei száradás után is szép gömbölyded alakjukat megtartják, a magbarázdaik melletti maghátak nem élesek, mint a tejes érésben vágott gabonánál, jelétül annak, hogy a viaszérés időszakába átmenvén a mag, a tápanyag vándorlás és lerakódás teljesen megszűnt s a mi változás még beáll a magon, az csak fizikai, a mennyiben a szikkadás folytán fölös vízből fog csak veszíteni a mag, mint ezt Wollny és mások hasonló irányú kísérletei is bizonyítják. A teljes érés alatt tehát, ebből kifolyólag, nem értünk egyebet mint azt, hogy a sárga érésben teljesen kifejlődött mag elveszítve fölös vizét, megkeményedett és a kiszáradás mérve szerint többé kevésbé raktározhatóvá vált. Míg a tulérés alatt, melyet a név is kifejez, már bizonyos minőségei hiányosságát értünk a gabonánál.

Ferenczy Ferencz.

Baromfitenyészetünk és a kiállítás.

Az eddigi évekhez hasonlóan, az erdélyi gazdasági egyesület a folyó év őszen is, Kolozsvárt, tenyészállatkiállítást fog rendezni, kapcsolatosan fajbaromfi és galamb-kiállítással.

Örvendetesen konstataljuk, hogy az utóbbi években a baromfi kiállítók száma növekedett és figyelemre méltó szép fajbaromfi törzsek lettek a kiállításon bemutatva.

Ezen körülmény következtetni engedi, hogy a tenyésztő közönség az okszerű baromfitenyésztés eszméjével mindinkább megbarátkozik, annak hasznos és jövedelmező voltát belátva, a mezőgazdaság ezen fontos ága iránti érdeklődése hova tovább fokozódik s az ezért lelkesülők száma a bércezes hazában is szaporodik.

Hogy baromfitenyésztésünk, az utóbbi időkben, mily nagy lendületet vett s az iránta való érdeklődés mennyire általánossá vált, igazolja azon körülmény is, hogy az annak emelése és jövedelmezőbbé tétele érdekében teendő nagyobb szabású intézkedések szükségesek voltak, az országgyűlésen is szóvá tétetett; valamint, hogy a folyó év márczius havában Bécsben megtartott baromfi kiállításon a magyar kiállítók nagyobb szárnyasai és galambjai érdemelték ki és hozták el a magasabb díjakat.

Statistikai adataink eléggé igazolják baromfi kivitelnéknél milliókat kitevő értékét s azt, hogy mennyivel nagyobb annak kivitele, némely más állattenyésztési és növénytermelési ágánál.

Hálával adózhatunk Gróf Bethlen András földmívelésügyi miniszter úr nagyméltóságának, ezen fontos tenyésztési ágának lelkes fölkarolásáért s az ügy fejlesztése és terjesztése érdekében eddig is hozott azon üdvös áldozataiért, melyek a baromfi tenyésztést hova-tovább virágzóbb színvonalra emelik.

*) Mutatvány Ferenczy Ferencz gazdasági tanint s. tanárnak „Közlemények a debreczeni gazd. tanintézet-kísérleti telepen az 1891. évben végrehajtott növénytermelési kísérletekről” cz. művéből.

Legtöbbet kell azonban tennünk nekünk tenyésztőknek, a saját anyagi jólétünk előmozdítása érdekében és pedig úgy a legjobb fajtának okszerű tenyésztése, mint a kiállításokon való részvételünkkel, a hol összehasonlításokat tehetünk és sok okulást szerezhethetünk.

Tegyük ezt első sorban saját érdekünkben, főleg pedig, hogy mindenkit meggyőződtessünk a tenyésztés helyes irányáról s bemutathassuk, hogy minő anyaggal dolgozunk. De más részt tartunk büszkeségünknek, hogy bércezes hazarésünk kiállításán, a többiekhez hasonlóan a szárnyas osztályt is kellően benépesíthetjük, s kellemes látványt tárhatunk az ott összegyűlni szokott nagyszámu közönség elé, a kiknek nagyrésze mint érdeklődő bizonyára örömmel fogja följegyezni azon kitünő tenyészanyagot bemutatott tenyésztők nevét, kikhez, szükségletének fedezése céljából, teljes bizalommal fordulhat.

Ez által kettős cél lesz elérve: mi mint tenyésztők jól értékesíthetjük tenyészállatainkat egyrészt, másrészt pedig a vevőknek nem kell idegen és ismeretlen tenyésztőhöz fordulni és sok kellemetlenséget s anyagi kárt szenvedni. Szóval érdekközösség fejlődik ki, a mi minden tekintetben előny.

Ehez járulnak még a nagy pénzdíjak és az erkölcsi értékkel bíró kitüntetések, melyekhez hasonlóan a tenyésztők sem a bel, sem a külföld egyetlen kiállításán sem részesíttetnek.

Azon tenyésztők és a tenyésztés iránt érdeklődők, a kik az okszerű baromfityenyésztés terén kellő szakismerettel nem bírnak, rendeljék meg, az alig számba vehető csekély előfizetési díjért, az országos baromfityenyésztők egyesületének szakközlönyét: a „Szárnyasaink“-at, mely nem csak kitünő szakértelemmel szerkesztetik, de a minden számban megjelenő élethű illusztrációk által, úgy a nagyobb szárnyasokat, mint a galamb fajtákat a tenyésztővel megösmerteti, s minden e szakmába vágó ügyben felvilágosítást nyújt.

Idő van még elegendő, válassza ki minden tenyésztő a kiállítandó nagyobb szárnyasokat és galambpárokat, mutassa be azokat mentől nagyobb számban, öröme az érdeklődő nagy közönségnek, hasznára és dicsőségére saját magának.

Budapesten, 1892. június hó.

Murányi József.

Fák és diszbokrok új nedv körforgása.

Szent-János nap táján az ifju faaplántáknál új nedvkörforgás áll be, mely nedvkerítés megementi a még eddig friss hajtást nem hozott kiültetett fákat és diszbokrokat. Némelyek e körforgás alatt is kihaltak látszanak a közelgő tavaszig.

Semmiféle fát, vagy bokrot ki ne vessünk helyéről addig, míg az héja alatt zöld, hanem öntözés által tovább ápolgassuk, mert sok ültetvény, melynek ágai a kiültetés után elszáradtak, gyökeréből hajt ki új hajtásokat. Az ilyeneket a földszine fölött 10 cm. magasban levághatjuk.

Szent-János nap után gyümölcsöseinkben megmenthetjük fáink koronáit a nyomorék ferde hajtásoktól és száradó ágaktól. Brandtban vagy, rákbetegségben szenvedő fáink sebeit kivágjuk az ép fáig és sebhelyüket oltóviasszal kenjük be. A brandt többnyire gondtalan ütés, vagy vágás következtében állhat elő. Nem ritka eset, hogy a kapások kapáik fokát az élőfákhoz veregetik, hogy ez által kapálás közben kapáikra rakodott földet eltávolíthassák. A rák, a vértetű szurása következtében is előállhat. Brandt és rákosodás szomorú előjelek; mert elhanyagolásuk fáink elhalását vonhatják magok után. Az utóbbiaknál egy erőtlén, de buján tenyésző seb képződik, mely az ép fa nedvét magába veszi, az előbbinél a fa magában rothadni kezd és penészgombák támadják meg.

Kerti szőlőinkben kapálás által a földet

lázán és gyommentesen tartjuk a lég behatolása végett. Sok szőlőtulajdonos száraz időben öntözni szokta szőlőtöveit, nedves időben pedig trágyázni. Nagyon száraz időben ágyásainkat a kiszáradástól úgy menthetjük meg, hogy az egész területet aprótrágyával hintjük be. Azt tapasztaltam, hogy az ily eljárást csak nyárran lehet megtenni, mert tavasszal a nap sugarait elzárja, a növények fejlődését pedig hátráltatja.

Kolozsvártt, 1892. június hó.

Szász Lajos.

Az állatok iránti kötelességről.

Hogyha az ember felsőbbségénél fogva magának azon jogot tulajdonította, hogy az egész természet felett uralkodjék, világos, hogy ezen joggal együtt, ezekből kifolyó kötelességeket is vállalt magára. Mert sohasem létezik jog kötelesség nélkül. Ezen kötelességek egyike, hogy az állatokat, ezen érzékenységgel megáldott alsóbbrendű testvéreinket, ne kinezik, nekik elkerülhetetlen szükség nélkül fájdalmat ne okozunk.

Aki az állatokat ok nélkül bántalmazza, az háromszorosán vét: vét a természet ellen, önmaga ellen és a társadalom ellen.

Vét a természet ellen; mert az egész természetnek föl kell háborodnia azon fejlettebb ellen, aki felsőbbségét arra használja, hogy alsóbbrendű gyámoltalan testvéreit kinezze és szenvedtesse.

Vét önmaga ellen; mert a ki kegyetlen, az gyáva és aljas és így kétszeresen alászáll. A bátor, nemeslelkű ember mindig szelid és jó; mert érzi saját benső hatalmát. A gyáva tehetetlen és abbeli mérgében kegyetlen is. Azért kegyetlen minden gyáva, alávaló ember.

És végre vét a társadalom ellen, mert a kegyetlenség láttára felébred ugyan néha eleinte az emberekben a szánalom érzete, de azoknak gyakori ismétlődésére aztán ki is alszik, s a szem és a szív is idővel hozzászokik a szenvedések látásához. A tömegben kevés kell ahhoz, hogy a szunyadó ember ismét felébredjen. Ezért szabtak a legtöbb művelt országokban törvényeket, melyek büntetés terhe alatt tiltják az állatokkal való visszaélést. A vad, kegyetlen jelenekek durvitják, vadabbá teszik a tömeget. S akik a kinezést az állatokkal kezdik, többnyire aztán az emberekkel végzik. Ezért az állatvédő társulatok közvetve az emberek javára is léteznek.

A jószívű, helyes ember tehát semmiféle kegyetlenséget nem fog maga körül megtűrni és maga is példát fog adni abban, hogy kell tisztelni minden életet s ha ölni kell, hogy kell még azt is legalább kinezés nélkül vinni véghez!

(Állatok Óre.) De Gerandó Antonia.

Üdvözlő irat

az erdélyi gazdasági egylet elnökéhez.

A kis-küküllő vármegyei gazdasági egylet igazgató választmánya az erdélyi gazdasági egylet elnökéhez, az ujon alkotott országos gazdánácsba történt meghívása alkalmából, a következő helyes érzekre valló üdvözlő iratot intézte:

Nagyságos Szabó József erdélyi gazdasági egyleti elnök urnak Kolozsvártt.

Azon önzetlen tapintatteljes és gazdag tapasztalatokon alapuló munkásság, melyet Nagyságod a gazdasági érdekekben kifejtett, nem szorul dicsőre, mert dicsőreleg beszélnek magok a tények, de különösen a Nagyméltóságú Földmívelésügyi Miniszter úr elismerése, melylyel az országos gazdánács egybeállítása alkalmával nem késett erdélyi haza részünk egy tekintélyes egyéniségét, Nagyságod személyében, oda meghívni.

Midőn ezen tény által a lankadatlan buzgalom, a szakértelemmel párosult munkásság

elismerését látjuk, sietünk a magunk részéről üdvözlőinknek kifejezést adni.

Mellyel fogadja Nagyságod nagyrabecsülésünket.

Kisküküllő vármegye gazdasági egylete igazgató választmányának Dicsőségetmártonban 1892. június hó 3-án tartott üléséből.

Gál Domokos s. k.
alelnök.

Gróf László Ádám s. k.
titkár.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya június hó 30-án szakosztályi elnök gróf Bánffy György elnöklete alatt ülést tartott.

Jelen voltak: Sigmond Dezső sz. o. alelnök, gróf Bély Ákos, Jakab László, ifj. Lészay Ferencz, Szabó József, Vörös Sándor, Sz. Szakáts Péter e. titkár.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, tudomásul vétetett s a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkértek ifj. Lészay Ferencz és Szabó József tagtársak.

Előterjesztetett a földmiv. minister leirata, mellyel az ide kiállításra kért 3000 frtot és 4000 frank aranyat adományozza, melyért köszönő felirat intézése határozatott.

Elnök bejelent, hogy a földmívelési minister szóval megígérte, miként az idén még nagyobb számban fog tenyészvikákat vásároltatni, mint a mult évben, a mi örvendetes tudomásul szolgált.

Elhatározatott, hogy a mult évi jövedelem arányához képest az idén 500 frt erejéig fognak részjegy szelvények kisorsoltatni.

Bejelentetett, hogy lépések tétettek a fogarasi ménesintézet számfeletti lovainak a f. évben aug. 28-30-ig tartandó tenyész állatkiállításra való elővezése iránt, a mi nagyon kívánatos és Erdély lötenyésztésére kedvező hatású volna.

Ugy szintén bejelentetett, hogy az ide kiállításra is megadattak a vasuti szállítási kedvezmények, a mely örvendetes tudomásul vétetvén; még némely kebli ügy elintézése után az ülés véget ért.

Kormányintézkedés.

Felhívás

eladó európai-fajtájú szőlővesszők bejelentése érdekében.

Hogy az európai fajtájú szőlővesszők eladása a termelőknél megkönnyíttessék, s azok, akik új szőlőket telepíteni szándékoznak, az egyes szőlőbirtokosoknál eladásra rendelkezésre álló, teljesen megbízhatólag fajtiszta szőlővessző-készletekről idejekorán tájékoztassanak, a földmívelésügyi miniszterium a szőlővesszőket eladó, s az azokat kereső birtokosoknak közvetlenül egymáshoz való utalása végett úgy, mint az előző években, a f. év őszén is eladó fajtiszta európai szőlővessző készletekről szóló hirdetést szándékozik kibocsátani.

Ezen hirdetésbe azonban, tekintettel arra, hogy — miként sajnos tapasztalatok igazolják, — a f. év tavaszán országszerte forgalomba hozott szőlővesszők legnagyobb része a Peronospora Viticola nevű szőlőbetegség által megtámadott és megfelelő módon nem permetezett szőlőkből származván, tetemes részben teljesen hasznavehetetlenek voltak, a miniszterium csakis teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényekből származó vesszőkészleteket fog a kibocsátandó hirdetésbe felvenni és közzétenni, a melyek a Peronospora Vicitola ellen az év folyamán legalább háromszor, de a szükséghez képest esetleg többször is permeteztetnek.

Arról, hogy a permetezés megfelelő módon és sikerrel alkalmaztatott-e, a miniszterium saját közegei útján fog meggyőződést szerezni.

Felhivatnak ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok, a kiknek teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényük van, hogy azon esetre, ha ültetvényeiket a peronospora viticola ellen megpermetezték és az év folyamán még szükséges további permetezéseket is teljesítik, eladásra szánt, vagy remélhető vészökészletüket fajta, minőség és mennyiség szerint a termelési hely; (vármegye község, posta és vasútállomás) és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével — az árakba a csomagolás és a feladó vasuti állomáshoz való szállítás költségeit is beleértve, — a földmívelésügyi miniszteriumhoz lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a f. évi július hó végéig jelentsék be.

E határidőn túl beérkező bejelentések a hirdetésbe nem fognak felvétetni.

Általában megjegyztetik, miszerint a bejelentések tisztán csak a vevő közönség tájékoztatása végett kibocsátandó hirdetés érdekében kértnek, s e szerint az eladó vesszőket bejelentő szőlőbirtokosok a vészökészleteket tartogatni egyáltalában nem kötelesek, hanem azokat tetszés szerinti módon és időben értékesíthetik.

Tekintve, hogy a földmívelésügyi miniszterium nem hangsúlyozza eléggé ama nagy előnyöket, a melyek a fajtiszta ültetésből közvetve hazánk bortermelésére általában, s közvetlenül a szőlőbirtokosokra is származnak, kiváló gondot fordít arra s egész befolyását abban az irányban érvényesíteni törekszik, hogy új telepítéseknél csak fajtiszta növények keletkezzenek.

Ezért a kiadandó hirdetésbe csakis oly ültetvényekből származó szőlővesszők fognak felvétetni, a melyeknek fajtisztaságáért az illető tulajdonos anyagi felelősséget vállal és a melyeknek fajta-azonossága a Peronospora Viticola ellen teljesített permetezés ellenőrzése alkalmával a miniszterium szakközegei által is megállapíthatik.

A bejelentések teljesítésének könnyítése czéljából külön bejelentési ívek adatnak ki. Ezen bejelentési ívek bélyegmentesek s a rovatok megfelelő kitöltése mellett a bejelentő sajátkezü írásával ellátva, közvetlenül a „földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz” terjesztendők be.

Bejelentési űrlapok, Erdélyt illetőleg, szóbeli vagy írásbeli megkereséssel, Fekete Pál szőlészeti és borászati vándor tanítónál, Dicső-Szt.-Mártonban szerezhetők be.

Szakirodalom.

A ló és tenyésztése. Kézikönyvül lótenyésztők, lókedvelők, állatorvosok és mezőgazdák számára. Írták Kovácsy Béla a kassai gazdasági tanintézetben az állattenyésztés ny. r. tanára és a „Gyakorlati Mezőgazda” szerkesztője és Monostori Károly a budapesti állatorvosi akadémián az állattenyésztés ny. r. tanára Második javított kiadás. A szöveg közé nyomott 536 ábrával és Magyarország lótenyésztésitérképével. Kassa, 1892 Koczányi és Vitéz m. kir. gazdasági tanintézeti könyvkereskedése. Ára füzve 6 frt, félbőr kötésben 7 frt 50 kr.

Midőn ezen 719 oldalra terjedő, a maga nemében páratlan szakkönyvre olvasóink figyelmét felhívjuk, egyuttal felemlítendőnek tartjuk, miszerint e mű 1500 példányból állott első kiadása rövid két év alatt teljesen elfogyott s már közel egy éve a könyvpiacról teljesen hiányzik. Irodalmi viszonyainkat tekintve, ily nagyobb skalmúnél már magában véve ezen körülmény legjobb bizonyossága a mű gyakorlati hasznavehetőségének. Ezen 2-ik javított kiadásnál — a mű terjedelmét tekintve — az aránylag még jutányosabbra szabott 6 forintnyi bolti ár által, lehetővé kívánják tenni a kiadók a mű beszerzését mindenki részére. Remélhető tehát, hogy az érdekelt szakkörök, különösen pedig lótenyésztők, lókedvelők, állatorvosok és mezőgazdák ezen most

megjelent 2-ik kiadást is ama pártolásban részesítendik, melyben a mű első kiadása részesült.

Lótenyésztő olvasóinknak melegen ajánljuk ezen könyv beszerzését, mely igazi tárháza a lótenyésztési szakismereteknek.

Vegyes közlemények.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot Erdélyben június 25-ig.** *Buza.* Még a nagy szárazság miatt gyenge vetések is megjavultak a közelebbi gyakori esőzések beálltával, kivéve Háromszék vármegyéét, hol a buza vetés gyenge. Jó termést remélnek Torda-Aranyosvármegye felvinczi járásában. Alsófehér, Beszterce, Naszód és Nagy-Küküllő vármegye némely járásaiban a rozsa, Udvarhely vármegye székely kereszteri járásában pedig az üszög fel lépett. *Rozs* általában közép és jó közép szerűnek jelezhető, szépen kifejlődött. Helyenkint, a hol túlbuja volt meg is dönt. Legjobban áll Alsó-fehér, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka és Udvarhely vármegye nagy részében. Gyenge Háromszék vármegye nagyobb részében, hol késő esőzés csak nagyon keveset segíthetett. *Árpa.* Ugy a tavaszi, valamint az őszi általában javult, szalmára nézve ritka ugyan, de meglehetősen kalászatot hozott. Jó termés mutatkozik Kolozs, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka, Szeben és Torda-Aranyos vármegye nagy részében Gyengének ígérkezik Hunyadvármegye szászvárosi járásában és Csikvármegye egyes járásában. *A zab* alig számba vehető kivétellel általában jól fejlődött és bokrosodott. *Tengeri* általában elég jónak mondható helyenkint csak először, legnagyobb részben második ízben kapálják, itt-ott már töltögetik is. Szolnok-Doboka vármegyeében a gyakori esőzés miatt nem kapálhattak. A lapályos helyeken már kezdi sinyleni a tulnedves talajt. *Burgonya* helyenkint nagyon szép, általában pedig középszerűnek jelezhető. *Cukor-répa* általában jó termést ígér, Brassó és Alsó-Fehérmegyében pedig dusan fejlődik. *A takarmányrépa* ellenben általában gyenge különösen Udvarhely megyében. *A kender és len* az eddigi bejelentések szerint különösen Háromszék és Nagy-Küküllő vármegyeében nagyon jónak mondhatók. *Mesterséges takarmány-félék* mindenütt szépen fejlődtek és jól fizetnek. *Rét és legelő.* A termés nagyon változó és csak helyenkint jó, itt-ott középszerű, általában pedig gyenge. *Szőlő* elég jól áll, a *gyümölcs* nagyrésze rossz idő, hernyó és cserebogár pusztítások folytán tönkre ment; meglehetősen termés van kilátásban Kis- és Nagy-küküllő és Udvarhely vármegyékben; nagy termést remélnek Maros-Torda, Szeben és Szolnok-Doboka vármegyék egyes járásaiban.

— **A filloxera életmódja kezd megváltozni Magyarországon is.** Tudjuk ugyanis, hogy Amerikában a filloxera inkább a leveleken él, gubacsokat képezve; míg Európában gubacskepzés nem fordul elő. Ritkaság számban azonban megessett, hogy Európában is kaptak egy-egy levélgubacsot; sőt 1889-ben Zágráb vidékén is találtak egyet-egyet. A jelen évben a Pécs városi szőlőbiztos, a *Viola* nevű amerikai fajtán, kapott bőségesen ilyen levélgubacsokat, a Pécs-városi kísérleti szőlőtelepen; s ugyanott észlelte azt *Dezső Miklós* vándor-tanár is. Mi e hirt dr. Szaniszló Albert tanár urtól vesszük; ki a múlt napokban Pécsen járt s a ki azon gubacsokat optikai eszközökkel is megvizsgálta. Ha a filloxera lassan-lassan, egészen amerikai életmódot ölt, azaz minden szőlőfajunkon levélgubacsot képez: akkor nem lehetetlen, hogy a veszedelem is megszűnik, vagy legalább csökken. Lesz filloxeránk, de nem lesz filloxera-kalamitásunk. Legalább így olvasuk ezt dr. Szaniszló irataiban, ki ezen reményének, illetőleg vélekedésének — magyarázat kíséretében — több ízben, legelőször már vagy 10 év előtt, kifejezést adott.

— **Fontos találmány.** Zellerin Mátyás budapesti gyáros a külső kerepesi-uton levő üggető versenytéren a Zellerin-Vásárhelyi-féle szabadalmat képező pillantra kifogó készüléket mutatott

be a napokban. A készülék czélja az, hogy a kocsni elé fogott lovakat, ha azok véletlenül az istrángból, vagy rudon túl kirugnak, megbokrosodnak, vagy elesnek, a kocsni bakjáról, sőt — a szerkezet elhelyezése szerint — a kocsni bel-sejéből is egy pillanat alatt az istrángból és a rudtól elszabadítani, illetőleg kifogni lehessen. A készülék oly egyszerű, hogy azt bárki is első látásra működésbe hozhatja. A készülék bármely kocsin alkalmazható. A szabadalmazott készülékkel felszerelt kocsik semmiben sem különböznek a többitől, mert a szerkezet magában a hámfában s a rud fejében van alkalmazva, s külsőleg észre nem vehető.

— **Uj rovarirtó szer.** *A Kert. Lapokból* olvassuk. Németh Péter kir. táblai bíró a következőket írja: Legujabb időkben hernyók és más puhatestű rovarok, pl. levéltetvek ellen ajánlják az entomoktint. A szer a dalmát rovarpornak cseppfolyós kivonata, melyből a használatnál 3—4 százalékos oldatot kell készíteni, azaz egy liter entomoktinhoz hozzá kell adni 20—40 liternyi vizet és az egészet jól összekeverni. Magától értetik, hogy a folyadék kisebb mennyiségben is elkészíthető, pl. egy deciliter entomoktinhoz lehet 2 vagy 4 liter vizet adni. Az ekkép nyert folyadék a rovarok által ellepített növényekre permetező készülék által ráfecskenedtetik, olyan formán, hogy a folyadék a rovarra érje. Lehet úgy is eljárni, hogy nevezetesen törpe vagy alakított fáknak egyes hajtásait egy higitott entomoktinnal oldattal telt edénybe belemártjuk. Az a puhatestű rovar, melyet a folyadék ér, a tett kísérletek szerint fulladás által életét veszti. A szer e tavasszal alma és körtefa virágok permetezésére használtatott, az e virágokat lerágó rovarok elpusztultak, a nélkül, hogy akár a virág, akár a gyenge levélzet szenvedett volna. Használható a mezőgazdaságban is.

— **Vályu malaczkok részére.** *A sertés* minden állat között a legfalánkabb, mely társai előtt a takarmányt minden áron el akarja kaparítani. Kapzsisága olyan nagy, hogy sokszor a vályuba áll és onnét nem tágit, csak hogy alóla a takarmányt fel ne ehessék. A malaczkoknak ezen szokása által természetesen sok takarmány vész kárba, a mennyiben ezt részben kitorja, részben bepiszkítja. Fiatal vagy gyengébb malaczkok az erősebbek kapzsisága miatt szintén étlen maradnak, nem fejlődhetnek; de ha egyszer hozzá is juthatnak a takarmányhoz, azt oly mohósággal nyelik el, hogy a kellő átrágásról, benyálazásról, szóval emésztésről ilyen esetekben szó sem lehet. Hogy mindezen a hátrányokon segíthesünk, a vályut úgy kell berendeznünk, hogy minden állatnak meg legyen a maga elkülönített helye és takarmánya, a melyhez a többiek hozzá ne férjenek. E czélból a vályu hosszában, közepén egy gömbölyűre kigyalult vastag léczet szögezzünk, melyre megfelelő távolságban alulról fölfelé — a léczhez és a vályu oldalaihoz — keresztfákat erősítünk. Ugyanez az eljárás ajánlható a bárányok, borjúk stb. étető vályuinál is.

— **A napraforgó mint baromfi takarmány.** Angol szaklapokban olvassuk, hogy ott mily előnyösen használják a napraforgót a baromfiak takarmányozására. Angliában, hol az okszerű baromfitenyésztés bámulatos lendületet vett, a napraforgó magvait tartják a legjobb baromfitakarmánynak. Azt mondják, hogy ettől nemcsak a tojástermelés ölt nagyobb mérveket, de bámulatos hatással van az a tollazat színének és fényének képződésére is, ami főleg kiállítási állatoknál nem utolsó kérdés. Az illető lap takarmányozási czélból nagyon ajánlja a napraforgó termelését, még pedig olyan előnyös termelési formában, a mint az Oroszországban és Chinában üztetik.

— **A tenyészlovak kedvezményes szállítása.** A földmívelésügyi m. kir. miniszterium még az 1890. év végén kieszközölte a kereskedelmi miniszteriumnál, hogy a tenyésztésre szánt lovak szállításánál, a hazai vasutakon, a közös díjzabás I. rész C. fejezetének VIII. e) pontja előtt m. kir. állami lótenyésztintézetek lovaire nézve érvényben levő kedvezményes díjtételek

alkalmaztassanak. Mivel azonban a hivatkozott rendelkezés életbelépte óta többször előfordult, hogy az érdekelt tenyésztők az ezen kedvezményes díjtételek elnyeréséhez szükséges igazolványok kiszolgáltatása iránt kétségben levén, nem tudták kihez forduljanak és mily eljárást kövessenek, czélszerűnek tartjuk a földmívelésügyi miniszteriumnak 1890. évi 38,422 és az 1891 évi 1564. és 6609. száma alatt kelt s a törvényhatóságokhoz intézett rendeletei alapján a tenyészlovak kedvezményes szállításához szükséges igazolványok kiszolgáltatásánál követendő eljárást a következőkben röviden ismertetni. A szállításhoz szükséges igazolványt mindig az elszállítás helyének szolgabírája, vagy törvényhatósági joggal felruházott városokban, a polgármester állítja ki és pedig azon hivatalos bizonyítvány alapján, melyet a rendeltetési hely szolgabírája (polgármester) arra nézve kiállít, hogy a tenyészlovak elszállító tényleg lótenyésztéssel foglalkozik. Minden tenyésztő tehát saját lakóhelyén egy évi tartamra szóló ily bizonyítványt beszerezhet és azt a szükséges alkalommal használhatja. Ezen bizonyítványt minden évben megújítandó. Ezen igazolványok alapján nemcsak a megvett tenyészlovak szállításánál engedélyez a vasút díjkedvezményt, hanem akkor is, ha egy birtokos tenyészlovakat egyik birtokáról a másikra állandó tartozkodásra, vagy csak fedezetelés végett máshová elviszi. Ez esetben azonban az igazolványra a tenyésztő által rávezetendő, hogy meddig tartózkodott a ló az illető ideiglenes helyén. A szállítási igazolványok 50 kr. bélyegilleték alá esnek, a szállítási igazolványok kiállításához szükséges szolgabírói (polgármesteri) bizonylat azonban bélyeg és illetékmentes. Megjegyezzük végül, hogy a teherárúként feladott tenyészlovak szállítási díjtételeinél kedvezményt a vasut csak akkor ad, ha kocsinként legalább 3 db. ló adatik fel, 1 vagy 2 db lónál csak a gyorsárúként való feladás esetén áll fenn a kedvezmény.

Piaczi értesítő

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza kínálat jó, kereslet mérsékelt. Buza 75-80 kg. 8 forint 25 kr. 8 frt 90. Rozs 70-72 kg. 8 frt 8 frt 20 Árpa 60-66 kg. 5 frt 30 kr - 5 frt 50 kr. - Zab 39-41 kg. 5 frt 45 kr - 5 frt 75 kr. Tengeri 73-75 kg. 4 frt 80 kr. - 4 frt 90 kr.

N.-Váradi június 21. Tiszta buza 7 frt 80 kr. Elegy buza 7 frt 30 kr. Rozs 7 frt 70 kr. Árpa 4 frt 70 kr Zab 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. Széna kotetlen 3 frt 10 kr. Alomszalma 1 frt 70 kr. mmként. Marhabus 56 kr. kg.

Kolozsvár 1892. június 30-án. Tiszta buza 8 frt 25 kr-7 frt. 25 kr. Rozs 6 frt 20 kr.-5 frt 80 kr Törökbuza 4 frt 50 kr.-4 frt 40 kr. Zab 5 frt - kr.-4 frt 80 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként. Marhabus 54 kr. kg.

(Árak krajczároiban)

A piaci cikkek	Mérték	Bíassó	Csikszaroda	Décs	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarasz	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	760	950	840	675	900	1055	850
Elegy buza	"	560	875	800	600	700	947	-
Rozs	"	560	756	700	600	690	643	500
Árpa	"	390	833	-	-	-	-	500
Zab	"	270	750	600	500	560	581	300
Törökbuza	"	400	612	600	400	455	542	450
Széna	"	250	200	320	-	200	250	160
Alomszalma	"	100	80	140	-	120	140	50
Tüzifa	km.	260	200	210	-	200	270	180
Marhabus	kg.	56	40	48	48	52	52	48
Junius		10	22	14	29	11	30	18

Allatvásárok.

Budapest-kőbányai sertés vásár. július 1-én. Hétfárlattal az üzlet kellemesebb volt.

Heti állagárak: magyar válogatott áru 320-380. klg. nehéz 44 $\frac{1}{2}$ -45 kr. 280-300 klg. nehéz 45-46 kr. Öreg 300 klg. tuli 43-43 $\frac{1}{2}$ - kr. vidéki sertés 43-47 $\frac{1}{2}$ kr. Szerb 44-46 kr román kr. tiszta klgk. Páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleségárak: Uj tengeri 5 10; árpa 6- Kőbányán átréve.

Debreczen. Heti állatvásár június hó 28-án. Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtott 580 drb.; eladatott 275 drb. Ló felhajtott 520 drb.; eladatott 325. Sertés felhajtott 2500 drb.; eladatott 1572 drb.

Műtrágyák.

(A magyar általános kénsv-, műtrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az «Erdélyi Gazda» részére.)

Az aratás egyes megyékben már megkezdődött, s a műtrágyákkal kezelt földek termésének gyarapodásáról örömdetes hírek érkeznek, minél fogva remélhető, hogy a régi rendszert pártoló és minden újítástól tartózkodó földbirtokosok is megfogják változtatni nézetüket és földjeiket a növényekre nézve nélkülözhetetlen s a földben minden aratás után kevesbedő tápanyagokkal el fogják látni.

Az árak változatlanok, kivéve chilisalétromot, melynek ára az erősen megesapant behozatal és mindinkább kevesbedő termelés következtében ujjal jelentékenyen emelkedett.

Mai jegyzések:

Csontliszt szuperfoszfát 20-22% vízben oldható foszforsavval $\frac{1}{4}$ -1% légenyirtóval 7 frt - kr. ugyanaz 17-19% v. o. foszfor-savval, $\frac{1}{2}$ -1% légenyirtóval 5 frt 90 - kr.

Ammoniak-szuperfoszfát 9-11% vízben oldh. foszforsavval, 4-6% légenyirtóval (ammoniak vagy salétrom) 6 frt 50 kr.

Spodium-szuperfoszfát 15-17% vízben oldh foszforsavval 5 frt 30 kr.

asványi szuperfoszfátok 17-19% vízben oldható foszforsavval 5 frt 60 kr.

Thomas-salak (foszfát liszt) 6-8% foszforsavval, 80-90% porfinomsággal 3 frt 05 kr; ugyanaz 18-20% foszforsavval, 80-90% porfinomsággal 3 frt 20 kr.

Kénsvas-ammoniak 22-24% ammoniakkal (20-20 $\frac{1}{2}$ % légeny) 13 frt 25 kr.

Kénsvas-káli. 88-90% (K₂ SO₄) 11 frt - kr.; ugyanaz 94-96% (K₂ SO₄) 12 frt.

Cbili-salétrom. Őszre 13 frt 25 kr., tavaszra 14 frt 25 kr.

Rézgálicz, kezd fogyni, miért is néhány kisebb szállítványt hoztak Angzországból, Ára ujjal emelkedésnek indul. Egész kocsirakományoknál 24 frt, kisebb mennyiségeknél 26 frttal vásárolják.

Vasgálicz. I. a. 4 frt II. a. 3 frt, csomagolást beleértve.

Az árak 100 kg-onként, göngysúly tisztasúly gyanánt, zsákkal együtt Budapesten vasútra adva, értendő.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

Legújabb, önműködő, szabadalmazott

„Syphonia“

szőlő és növény-permetező

fölülmulja az összes eddig ismert permetezőket, mivel ez önműködőleg dolgozik.

Kívánatra rajzzal és részletes leirással készségesen szolgál 67 (6-10)

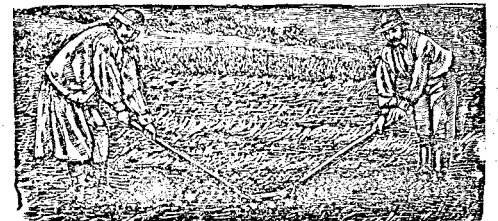
Mayfarth és Társa

mező-, gyümölcs- és szőlő-gazdasági gép-gyára.

Bécs, II. Taborstrasse 76. sz.

Arjegyzeik ingyen. - Képviselőket elfogad.

A szabadalmazott ÁSVÁNYI-féle

aranka-irtó eszköz

kizárolagos árusítója

Kiss Ernő Kolozsvártt.

Ára 35 forint.

84. (3-*)

Mayfarth Ph. és társa

mezőgazdasági gépek gyárában

Bécs II. Taborstrasse 76. sz.

minden nagyobb kiállításon első díjjal kitüntetve készülnek a legjobb:

Megnyílt 1872-ben.

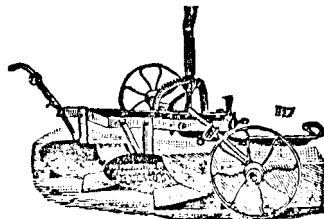
Foglalkoztat 600 munkást.

Ekék

1, 2, 3, 4 szántóvassal; Boronák és hengerek földekre és rétekre;

Sajtók

minden célra, valamint bor- és gyümölcssajtolásra;

Aszaló készülékek

gyümölcs és főzélékekre, valamint egyéb ipari célokra;

Önműködő

szőlő- és növénypermetezők.

Csépülőgépek, kézi-, emelő csiga- és gőzerőre; szeicska- és takarmányvágó; daráló-malmok; répavágók; zöld takarmánysajtók (Blunt szab.); gabnaszelelő rosták; kukoricza-morzsolók; hordozható katlan tüzhelyek mint takarmány-füllesztők és mosó-készülékek ipari célokra.

77 (3-10)

Arjegyzeik ingyen.

Képviselők kerestetnek.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsvas ammoniak, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok“ 1891. márczius 8-iki 10. számát.)

Arjegyzeikkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltenek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél czime is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Rendkívül olcsó jelzőlog törlesztési költsönöket nyújt egy elsőrangú intézet. A helyesen felszerelt költsön kérvényekre a pénz egy hét alatt folyósítatik. Czím meg tudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszti állást keres egy a kolozsmonostori gazdasági tanintézetet jeles sikerrel végzett több évi gyakorlattal bíró nőtlen férfi. — Tudakozódhatni a szerkesztőségénél.

Gazdatiszti állást keres egy a kolozsmonostori gazd.

tanintézetet jeles sikerrel végzett több évi gyakorlattal bíró nőtlen férfi. — Tudakozódhatni a szerkesztőségénél.

SZÁMTARTÓI ÁLLÁS van betöltés alatt egy erdélyi ura-

dalomban. Az állást elnyerni óhajtokkal a czimet közli lapunk szerkesztősége. (A válaszra szükséges bélyeg beküldendő.)

Gazdatiszti állás van betöltés alatt egy erdélyi ura-

dalomban. Az állást elnyerni óhajtokkal a czimet közli lapunk Szerkesztősége. (A válaszra szükséges bélyeg beküldendő.)

Pályázat főkertészi állomásra.

A debreczeni fűvészkert és a hozzá kapcsolt faiskola kezelésénél szükséges főkertészi állomásra pályázat hirdettetik.

A főkertész kötelessége a felügyelőbizottság utasításai szerint a fűvészkertet szaporító — és üvegházat, a faiskolát és konyhakertet kezelni és rendben tartani.

Mivel ezen kertek tanulmányi célokra szolgálnak, a pályázóknál a gyakorlat mellett különös tekintetbe vétetik az elméleti képzettség is.

A kertész fizetése évenként 600 frt, 2 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló lakás, a fűvész-kertben; 12 köbm. kemény tűzifa, ezenkívül az általa kezelt kertek, üveg és szaporító házak bruttó jövedelméből 30%.

Az állomás ez év október 1-én elfoglalandó, a felszerelt kérvények legkésőbb július 31-éig, a debreczeni fűvészkerti bizottság elnökségéhez küldendők, honnan levélben később felvilágosítás nyerhető. Előnyére szolgál a pályázónak a személyes jelentkezés.

Lengyel Imre,
elnök.

85 (2-2)

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti. 27 (22-x)

Könyvnyomdájának, Lithographiájának

melyben a legjelesebb erők s a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az

„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK”-ra.

Ára negyedévre 1 frt.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemit felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

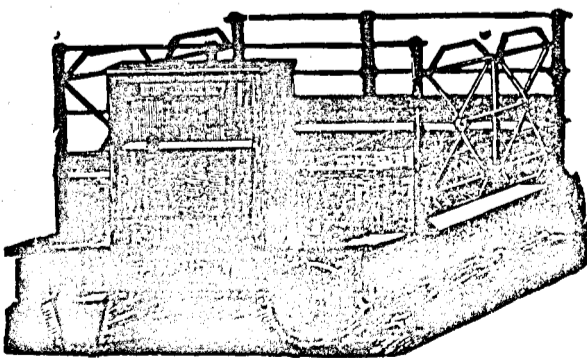
Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova 3 levelek és megrendelések intézendők.

22 28—52)

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerő-karral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szeker-, marha- és zsák-mérlegeinket czélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetűknél fogva különösen a gazdák gazdaságok és urad-

almak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár: Ujpest. Központi iroda és raktár: Budapest, Andrássy-út 12 sz.

80 (3-26)

JOHN BLOCK, vezérigazgató.

Fontos utépitő vállalkozóknak.

Kavicstörő gépeket, UTI HENGEREKET

valamint

aprító gépeket

a különféle kő- és földnemű anyagok földarabolására, továbbá

osztályozó gépeket, fölvonókat stb.

kitűnően készítve gyorsan szállít.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár Részvény-Társaság

61 (7-10)

Budapesten.